

Minder uren, betere lessen? [Infographic]

het eindrapport van de podcast in vogelvlucht

Author(s)

Snoek, Marco; Cijvat, Ina

Publication date

2023

Document Version

Final published version

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Snoek, M., & Cijvat, I. (2023). Minder uren, betere lessen? [Infographic]: het eindrapport van de podcast in vogelvlucht. Web publication or website, Hogeschool van Amsterdam, Urban Education.

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please contact the library: <https://www.amsterdamuas.com/library/contact>, or send a letter to: University Library (Library of the University of Amsterdam and Amsterdam University of Applied Sciences), Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

Minder uren, betere lessen?

HET EINDRAPPORT VAN DE PODCAST IN EEN VOGELVLUCHT

Beluister hier de podcast

CoE
Urban Education

Hogeschool
van Amsterdam

OP WELKE WIJZE...

...kan een reductie van het aantal lessen van leraren (en leerlingen) ten gunste van gezamenlijke ontwikkeltijd voor leraren, bijdragen aan beter onderwijs en de aantrekkelijkheid van het lerarenberoep, zonder daling van leeropbrengsten?

In een podcastreeks onderzochten wij deze vraag, vanuit het perspectief dat er op dit moment onvoldoende balans is tussen de uitvoertijd en de ontwikkeltijd van leraren.

Is het **mogelijk** en **wenselijk** om deze balans tussen uitvoertijd en ontwikkeltijd te wijzigen?

BELANGRIJKE OPBRENGSTEN UIT DE PODCAST

Kies voor (meer) ontwikkeltijd met als doel om onderwijskwaliteit te verhogen, niet als middel om werkdrukverlichting te realiseren.

Valt leertijd van leerlingen altijd samen met de lestijd van de leraren? Kan tijd zonder leraar ook effectieve leertijd zijn?

Het inzetten van externe experts kan helpen om ontwikkeltijd voor leraren vrij te maken, maar leidt alleen tot een kwaliteitsimpuls wanneer gewerkt wordt vanuit een gedeelde onderwijsvisie.

Aandachtspunten bij het inzetten van externe experts:

- Het levert de leraar geen ontwikkeltijd op, bij inzet van incidentele gastdocenten.
- Het wordt op dit moment gefinancierd via tijdelijke regelingen.
- Het kan een school te afhankelijk maken van externe commerciële partijen.

CONDITIES VOOR 'MINDER UREN, BETERE LESSEN'

Het vakmanschap van de leraar

Het optimaal benutten van beschikbare lestijd en ontwikkeltijd vraagt om **vakinhoudelijke, pedagogische en didactische bagage** waar de leraar uit kan putten. Dit begint bij de opleiding en moet gedurende de hele loopbaan ondersteund worden door gerichte professionalisering.

De schoolcultuur

Focus op **het gezamenlijk leren van leraren**, naast het leren van leerlingen.

- Wees samen verantwoordelijk voor *alle* leerlingen.
- Werk vanuit het principe **'erkende ongelijkheid'**.
- Durf **'trage tijd'** te nemen om samen te onderzoeken hoe je het onderwijs kunt verbeteren.

De organisatiestructuur

Structuur helpt bij het faciliteren en afdwingen van bovengenoemde schoolcultuur.

- **Positionering** is noodzakelijk voor 'erkende ongelijkheid'.
- Er is structuur nodig waarin **ontwikkeltijd is ingeroosterd** en vastgelegd, zodat 'trage tijd' en tijd voor praktische zaken binnen de school en in het rooster geborgd is.
- Geef de ruimte om regelmatig het gesprek te voeren over wie welke expertise heeft of wie welke expertise ontwikkelt.

Ontwikkelexpertise

Het ontwerpen en implementeren van verbeterideeën vraagt goede ondersteuning bij een **cyclisch proces** van steeds uitproberen, bespreken, en weer een stap verder gaan. Experts die leraren daarbij ondersteunen zijn van cruciaal belang.

RISICO'S VAN VERMINDERING ONDERWIJSTIJD

Daling van leerresultaten

Er lijkt consensus dat het aantal lessen wel invloed heeft, maar dat andere factoren (zoals de kwaliteit van lessen) een groter effect hebben.

Curriculumdruk

Door een team met curriculumexpertise kan er vanuit onderwijsdoelen gekeken worden of er ruimte is om onderwerpen te schrappen en meer focus aan te brengen.

Kansenongelijkheid

Minder lessen voor leerlingen kan ertoe leiden dat vrijgekomen tijd verschillend wordt ingevuld. Om kansengelijkheid voor kwetsbare leerlingen te vergroten is expliciete afstemming van pedagogiek, curriculum en didactiek noodzakelijk. Zou het niet zinvol zijn om te differentiëren in lestijd per leerling?

Erkende ongelijkheid
Ieder teamlid heeft zijn eigen expertise en zijn eigen ontwikkelpunten, is daarmee aanvullend op zijn collega's waardoor wederkerigheid ontstaat.

AANBEVELINGEN

- 1 Zorg dat er heldere gegevens beschikbaar komen over het aantal lessen voor leerlingen dat scholen momenteel aanbieden en hoe dat zich verhoudt tot de wettelijke minimumnormen.
- 2 Verzamel good practices van scholen die er nu al in slagen om systematisch ontwikkeltijd voor leraren te creëren.
- 3 Ga op zoek naar de ruimte die er nu reeds is.
- 4 Start pilots rond oplossingen voor ontwikkeltijd, waarbij er van elkaar geleerd kan worden en effecten op leraren, leerlingen en andere partijen goed in kaart worden gebracht

Wil je meer weten of het volledige rapport lezen?
Ga naar hva.nl/minderurenbeterelessen

